

OGÓLNOPOLSKI!

TYGODNIK

GOSPODARSTWA

INFORMATOR PRZEDSIĘBIORCY PRYWATNEGO

Wydawnictwo Szkoła Handlu Morskiego
Sopot
Ciepłownej Armii 101

SPIS RZECZY

Katowicka Sesja Samorządu Przemysłowo - Handlowego * Rezolucje * Depesze do w-premiera H. Minca i min. E. Szyra. * Zadania przedsiębiorczości prywatnej u progu planu sześcioletniego.

III. Przemysł i zrzeczenia 8

Komentarz do statutu ogólnopolskiego z zezena prywatnego przemysłu (IV) * Przemysł prywatny w okręgu łódzkim — M.S. * Instrukcja w sprawie kontroli przedsiębiorstw zrzeczonych w ogólnp. zrzeczeniach prywatnego przemysłu — K. Sokołowski * Ważne dla eksporterów * Aktualne przetargi, dostawy i zakupy.

V. Ceny i marże 8

Przetwory owocowo - warzywne.

VI. Ustawodawstwo gospodarcze 8

Wykupujemy karty rejestracyjne — Gr. * Prawnik radzi: Wymówienie najmu; Podatek od wzbogacenia wojennego; Zamknięcie ksiąg.

X. Różne 10

Z życia związków i zrzeczeń. * Odpowiedz. Redakcji.

XI. Kartoteka gospodarcza

Dowody w procesie cywilnym (3) * Księgi wieczyste (1 — 5).

Katowicka Sesja Samorządu Przemysłowo - Handlowego

W dniach 2 i 3 grudnia 1949 r. obradowała w Katowicach Konferencja Prezesów i Dyrektorów Izb Przemysłowo - Handlowych. Prezes Izby Katowickiej, J. Sutkowski w przemówieniu powitalnym zapoznał uczestników Zjazdu z położeniem przedsiębiorczości prywatnej w okręgu Izby Śląsko-Dąbrowskiej.

W Zjeździe wzięli udział: z ramienia P.K.P.G.: dyrektor departamentu mgr K. Gadomski, naczelnik mgr J. Goliński; z ramienia Ministerstwa Handlu Wewnętrznego dyr. mgr R. Dobrzyński.

Konferencji przewodniczył prezes Izby Warszawskiej, K. Tarasiewicz.

Szereg referatów zjazdowych rozpoczął podstawowy referat dyrektora Izby P.-II. w Warszawie jako Koordynującej, mgr M. Szyszkowskiego, który przedrukujemy w całości w niniejszym numerze OTG.

Prezes J. Sutkowski omówił następnie „Zagadnienie zaopatrzenia surowcowego przemysłu”. W dyskusji, która nad tymi referatami wywiązała się, dyr. K. Gadomski zapowiedział poprawę zaopatrzenia surowcowego przemysłu prywatnego w r. 1950.

Z kolei wicedyr. T. Kołodziej zdał sprawę z obecnego położenia central przemysłu prywatnego i z poczyniń Izby Koordynującej związanych z centralami, jak również zobrazował pozycję, jaką centrale zajmą winny w stosunku do odbiorcy państwowego, producenta, zrzeczenia przemysłowego oraz izb przemysłowo-handlowych. Uczestnikom konferencji rozdano odbitki pisma Okólnego Departamentu Drobno-Przemysłu i Rzemiosła P.K.P.G. Nr 28 z dnia 1.XII.1949 r., zawierającego wyjaśnienia odnośnie charakteru i zasad działania Central P. P. Załącznik do tegoż pisma okólnego stanowi „Instrukcja o współpracy Central P. P. z Ogólnopolskimi Zrzeszeniami Prywatnego Przemysłu”.

Dyskusję nad zagadnieniami handlu rozpoczął prezes K. Tarasiewicz, podkreślając, że najważniejsze dwa zagadnienia z tej dziedziny, znajdujące się na porządku obrad Zjazdu, mianowicie sprawa dostępu do towaru i sprawa organizacji przymusowych zrzeszeń kupieckich łączą się ze sobą. Izba Koordynująca zarówno w jednej jak drugiej sprawie prowadzi prace zmierzające do jak najbardziej prawidłowego rozwiązania tych zagadnień z punktu widzenia przede wszystkim interesów społecznych.

Dłuższe przemówienie wygłosił prezes Stefan Barcikowski omawiając w szczególności zagadnienia dostępu do towaru. Prezes Barcikowski podniósł, że dzięki zrozumieniu ze strony Ministerstwa Handlu Wewnętrznego handel prywatny zostaje z powrotem dopuszczony do przeprowadzenia całego szeregu artykułów spożywczych, co bardzo dodatnio odbiło się na zaopatrzeniu rynku. Prezes Barcikowski omówił również akcję niektórych zarządów miejskich organizujących własną sieć handlu detalicznego. Akcja ta w niektórych ośrodkach, jak Poznań i Katowice, przybiera charakter niepożądany z punktu widzenia ciągłości zaopatrzenia rynku i utrzymania tych placówek handlu prywatnego, które są potrzebne. Prezes Barcikowski apelował do władz nadzorczych, aby wejrzały w te sprawy i udzieliły zarządom miejskim stosownej instrukcji.

Wreszcie prezes Barcikowski omówił zagadnienia organizacyjne handlu podkreślając, że po przesądzeniu zasady przymusu organizacyjnego, na skutek zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego, punkt ciężkości spoczywa obecnie na opracowaniu wzorcowych statutów przymusowych zrzeszeń kupieckich. Prezes Barcikowski (jak również później, w trakcie dyskusji, prezes Kuhn) z całą gotowością odniósł się do wspólnego przez Naczelną Radę i samorząd przemysłowo - handlowy opracowania tychże statutów wzorcowych, co pokrywa się z zaleceniem Ministerstwa Handlu Wewnętrznego. Mówca wyraził przekonanie, że wkład Izb w tę pracę przyniesie bez wątpienia bardzo pozytywne rezultaty.

Dyr. B. Sikorski omówił sprawę działalności Kupieckiego Instytutu Wiedzy Zawodowej, podkreślając wielki wkład finansowy i pomoc Izb Przemysłowo-Handlowych, umożliwiające istnienie i pracę Instytutu. Naczelna Rada zaleciła oddziałom KIWiZ, aby w Dniu Kupca, w pogadankach okolicznościowych, przeprowadzanych w oddziałach KIWiZ pomoc Izbowa była uwytkowana.

Nacz. J. Kosowicz przedstawił tymczasowe wyniki rejestracji przedsiębiorstw, przeprowadzonej przez Izby Przemysłowo - Handlowe na zlecenie władz nadzorczych. Rejestracja ta przeprowadzona z dużym nakładem pracy dała interesujące wyniki statystyczne, które jednakże będą musiały być uzupełnione przez zarejestrowanie firm, które dotychczas od tej rejestracji się uchylały.

W dyskusji nad poruszonymi w przemówieniach zagadnieniami zabierali głos: prof. T. Sławiński, dyr. St. Waschko, dyr. T. Siekański, dyr. Reutt, prez. Spiss, dyr. Marcówna, prezes Kuhn, prezes Kolecki, dyr. Cydzik oświetlając poszczególne fragmenty zagadnień.

Na specjalną uwagę zasługuje przemówienie dyrektora K. Gadomskiego, który podkreślił, że referat dyr. M. Szyszkowskiego winien stać się dla poszczególnych Izb i zrzeszeń punktem wyjścia i podstawą do opracowania konkretnych wniosków co do możliwości wykorzystania przedsiębiorstw przemysłu prywatnego przy realizacji planu 6-letniego.

Dyr. K. Gadomski podkreślił jednocześnie, że w bardzo bliskim czasie powzięte będą w PKPG decyzje co do przydziałów surowcowych dla przemysłu prywatnego na r. 1950.

Nawiązując do omówionych przez dyr. M. Szyszkowskiego akcji Izby Koordynującej, jak kurs ekonomiki marksizmu - leninizmu dla pracowników Izby, jak podjęcie współzawodnictwa pracy i opracowania odpowiedniego regulaminu, dyr. Cydzik w imieniu Ekspozytury Białostockiej Izby Koordynującej wezwał do współzawodnictwa Ekspozyturę Olsztyńską.

Dyr. Reutt przyjął to wezwanie w imieniu Ekspozytury Olsztyńskiej.

Po wyczerpaniu listy mówców przewodniczący poddał pod głosowanie rezolucje, które uchwalono jednomyślnie.

Na zakończenie Zjazdu uchwalono jednomyślnie wysłać depe-
szę do wicepremiera H. Mince i ministra E. Szyra.

Teksty uchwał i depe-
szę zamieszczamy poniżej.

Rezolucje

Zjazd Prezesów i Dyrektorów Izb Przemysłowo - Handlowych w Katowicach na posiedzeniu w dniu 3 grudnia 1949 r. po wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu dyskusji postanawia co następuje:

1) Wezwać władze i pracowników wszystkich Izb Przemysłowo-Handlowych, zrzeszeń, central przemysłu prywatnego oraz przedsiębiorców prywatnych do ścisłego i starannego przestrzegania ustawy o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.

2) Wezwać władze i pracowników wszystkich Izb Przemysłowo-Handlowych, zrzeszeń, central przemysłu prywatnego oraz przedsiębiorców prywatnych do wzmożonej czujności wobec objawów szpiegostwa, dywersji i szkodnictwa gospodarczego.

3) Dolożyć starań, aby przedsiębiorczość prywatna oddała jak największe usługi w wykonaniu sześcioletniego planu gospodarczego i w tym celu dążyć do jak największego faktycznego powiązania pracy przedsiębiorstw prywatnych z potrzebami gospodarki społecznej.

4) Dążyć do zwiększenia dyscypliny i sprawności organizacyjnej w przedsiębiorczości prywatnej w szczególności w zakresie gospodarki surowcami i materiałami reglamentowanymi.

5) Pogłębić współdziałanie wszystkich ogniw organizacyjnych przedsiębiorczości prywatnej.

6) W związku z zarządzeniem Ministra Handlu Wewnętrznego o przymusie zrzeszeń kupieckich Zjazd uznał za bardzo istotne, ważne i celowe wprowadzenie w należyтым stopniu koordynacji działalności zrzeszeń kupieckich z izbami przemysłowo-handlowymi.

Wobec powyższego Zjazd uważa za konieczne wprowadzenie do opracowywanych obecnie statutów zrzeszeń kupieckich istotnych zasad współpracy i powiązania zrzeszeń kupieckich z izbami przemysłowo - handlowymi z jednoczesnym uwzględnieniem w tych statutach elementów branżowych.

7) Polożyć nacisk we wszystkich szkołach i kursach prowadzonych przez Izby i zrzeszenia na przygotowywanie pracowników dla gospodarki społecznej.

D e p e s z e

Obradujący w Katowicach Zjazd Prezesów i Dyrektorów Izb Przemysłowo-Handlowych wysłał, jednomyślnie uchwalone, następujące depecze do Wicepremiera H. Minca i Ministra E. Szyra.

Ob. Wicepremier HILARY MINC
Przewodniczący P.K.P.G.

Warszawa

Zjazd Prezesów i Dyrektorów Izb Przemysłowo-Handlowych w Katowicach w przededniu zakończenia okresu planu 3-letniego już wykonanego z nadwyżką i w przededniu rozpoczęcia wykonania planu 6-letniego przesyła na ręce Ob. Wicepremiera wyrazy podziwu dla kierownictwa polityką gospodarczą Państwa i wysiłku świata pracy, który umożliwił osiągnięcia dotychczasowych decydujących sukcesów.

Zjazd zapewnia Ob. Wicepremiera, że prywatny przemysł i handel w wyznaczonym im zakresie działania dołoży największych wysiłków dla dopomożenia gospodarce uspołecznionej w wykonaniu nowych zadań.

PREZYDIUM ZJAZDU

Ob. Minister EUGENIUSZ SZYR
Zastępca przewodniczącego P.K.P.G.

Warszawa

Zjazd Prezesów i Dyrektorów Izb Przemysłowo-Handlowych obradujący w Katowicach przesyła Ob. Ministrowi zapewnienie, że widzi rolę prywatnych przemysłowców i kupców w podejmowaniu zadań będących funkcją potrzeb gospodarki uspołecznionej, a przez to przyczynianie się do zwiększenia dobrobytu społecznego w Polsce i do realizacji państwowych planów gospodarczych.

Zjazd zapewnia Ob. Ministra, że Jego apel zwiększenia czujności wobec objawów szkodnictwa i dywersji gospodarczej będzie podjęty w gospodarce prywatnej z całą powagą i poczuciem obowiązków wobec państwa.

PREZYDIUM ZJAZDU

Zadania przedsiębiorczości prywatnej u progu planu sześcioletniego

Przemówienie Dyrektora Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, jako Koordynującej **mgr. M. Szyszковского** na Zjeździe Prezesów i Dyrektorów Izb Przemysłowo-Handlowych w Katowicach w dniu 3 grudnia 1949 r.

Każda działalność gospodarcza — każda zresztą działalność — tylko wówczas może być owocna i pożyteczna, tylko wówczas może mieć sens, kiedy jest w sposób jasny i prawidłowy powiązana z ustrojem i życiem gospodarczym całego kraju. To znaczy wówczas, kiedy działalność gospodarcza stanowi określoną pożyteczną dla gospodarstwa narodowego funkcję.

Rewolucyjna zmiana w mentalności przedsiębiorcy prywatnego musi polegać na tym, aby przestał on myśleć kategoriami własnych postulatów i uprawnień, a myślał kategoriami swoich zadań i funkcji, jakie ma do spełnienia w danym etapie rozwoju gospodarstwa narodowego ku socjalizmowi. Z pewnością nie byłibyśmy moralnie uprawnieni do stawiania tak sprawy pod adresem przedsiębiorców prywatnych, gdybyśmy sami tej dewizy nie zastosowali przede wszystkim do siebie, tzn. do zespołu ludzi, pracujących w samorządzie przemysłowo-handlowym, zrzeszeniach i centralach przemysłu prywatnego.

Nikogo nie powinna zwodzić tożsamość nazwy: izby przemysłowo-handlowe wczoraj, w 1939 r. i izby przemysłowo-handlowe dzisiaj, w 1949 r., tak jak zupełnie inna treść zawarta jest w słowach: „związek zawodowy” dzisiaj w porównaniu z treścią sprzed dziesięciu lat. Nie tylko dlatego, że zasięg izb przemysłowo-handlowych dzisiaj jest zupełnie inny — nie obejmują one przedsiębiorstw wielko i średniokapitalistycznych, a tylko drobnokapitalistyczne — nie tylko dlatego, że znajdują się one dzisiaj w ramach zupełnie innego niż przed wojną ustroju, ale i dlatego, że stawiają one sobie zupełnie inne cele działania.

Celem mianowicie działania izb przemysłowo-handlowych dzisiaj jest to, co powiedziałem w wstępie niniejszego przemówienia: jasne i poprawne powiązanie pracy przedsiębiorczości prywatnej z ustrojem i życiem gospodarczym jako funkcji potrzeb gospodarki uspołecznionej.

I od razu chcę odpowiedzieć na podstawowe pytanie, na które wielokrotnie padła już zresztą odpowiedź najbardziej miarodajnych w polityce gospodarczej czynników, ale które ciągle powraca do nas ze strony przedsiębiorców prywatnych: czy w ogóle do pomysłu jest w ustroju, zmierzającym do socjalizmu, jakaś pozytywna

funkcja dla przedsiębiorczości prywatnej? czy najbardziej właściwą postawą nie jest ucieczka od prywatnego przedsiębiorstwa? czy jedyną wskazaną pracą przedsiębiorcy prywatnego nie jest praca nad likwidacją własnego warsztatu pracy?

Jest rzeczą zrozumiałą, że wobec postępów rozwoju gospodarki uspołecznionej pytanie to powraca, ale jest rzeczą szkodliwą, jeśli zamęt, jaki na tle tego pytania powstaje, staje się jedną z ważnych nadmiernie szybkich i chaotycznych procesów likwidacyjnych, powodujących powstawanie luk w gospodarce narodowej, a przez to dla tej gospodarki szkodliwych.

A oto jak brzmi odpowiedź:

W podstawowym dziele pt. „Zagadnienia leninizmu” pisze J. Stalin: „Siła i żywotność marksizmu, polega na tym, że opiera się ona w swej działalności praktycznej właśnie na potrzebach rozwoju życia materialnego społeczeństwa i nigdy nie traci związku z realnym życiem społeczeństwa”, (op. cit. wyd. IV. str. 503).

Ta podstawowa zasada realizmu socjalistycznego w polityce gospodarczej była przesłanką do znanych wystąpień wicepremiera H. Minca przeciwko awanturnictwu gospodarczemu, przeciwko „niedźwiedzim przysługom” nadgorliwców.

Ta podstawowa zasada realizmu socjalistycznego w polityce gospodarczej znalazła wyraz w następującym sformułowaniu założeń planu sześcioletniego, u którego progu obecnie stoimy:

Reasumując:

Zbudowanie fundamentów, zbudowanie podstaw socjalizmu oznacza:

Po pierwsze, znaczne podniesienie poziomu sił wytwórczych ze szczególnym naciskiem położonym na produkcję środków wytwarzania;

Po drugie, ograniczenie elementów kapitalistycznych i pozbawienie ich istotnego i poważnego wpływu w jakiegokolwiek dziedzinie naszej gospodarki;

Po trzecie, poczynienie istotnego kroku naprzód w zakresie dobrowolnego przechodzenia gospodarki drobnotowarowej na tory socjalistyczne i stopniowe zamykanie dzięki temu źródeł rozwoju kapitalizmu;

Po czwarte, znaczny wzrost dobrobytu materialnego, lepsze nie warunków życiowych i podniesienie kultury szerokiej mas pracujących”. (H. Minc: „Osiągnięcia i plany gospodarcze”. Referat na Kongresie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Warszawa, 1949 r., str. 64 — 65).

A więc przede wszystkim uprzemysłowienie kraju. Czytamy bowiem w Historii WKP (b) (Krótk. kurs): „Socjalistyczne uprzemysłowienie kraju — oto podstawowe ogniwo, które winno zapoczątkować rozwój budownictwa socjalistycznego” (str. 309). Ale każdy rozwój przemysłu oznacza wzrost zapotrzebowania ze strony tego przemysłu. Przeciętnie planowa tempo rozwoju produkcji przemysłowej w okresie planu sześcioletniego wynosi 11 — 12% rocznie, co doprowadzi nas do wzrostu produkcji przemysłowej od 85 — 95% w r. 1955 w porównaniu z r. 1949. „W sumie, zaplanowane u nas tempo przyrostu produkcji przemysłowej należy uważać za bardzo wysokie i wymagające wielkiego wysiłku”. (H. Minc, op. cit. str. 66). Również więc zapotrzebowanie przemysłu socjalistycznego pod adresem przemysłu prywatnego musi być w tych warunkach poważne i również od prywatnego przemysłu kraj wymagać musi wielkiego wysiłku.

Dlatego też wicepremier H. Minc mówi po drugie bardzo jasno i wyraźnie o ograniczeniu elementów kapitalistycznych w gospodarce narodowej w okresie planu sześcioletniego, ale nie o likwidacji przedsiębiorczości prywatnej.

Nie oznacza to, oczywiście, że wszystkie istniejące dzisiaj przedsiębiorstwa prywatne będą istniały i w 1955 r., ani też, że dzisiejszy program produkcyjny przedsiębiorczości będzie zachowany bez zmian w 1955 r. A nie oznacza to właśnie dlatego, że produkcja prywatna musi być funkcją potrzeb przedsiębiorczości społecznej, i musimy się liczyć z tym i nastawiać na to, że przemysł prywatny będzie przemysłem uzupełniającym przemysł społeczny — tzn. wypełniającym jego luki i istniejące jeszcze niedobory produkcyjne.

Jaki wniosek z tych przesłanek wyciągamy dla działalności Izby Przemysłowo-Handlowej? Bardzo prosty: dążymy do powiązania pracy przemysłu prywatnego z planem pracy przemysłu społecznego, a to przede wszystkim przez zaplanowanie zapotrzebowania gospodarki społecznej pod adresem gospodarki prywatnej. Jesteśmy przekonani, że da to następujące pozytywne społecznie skutki:

- udoskonalenie planowania w gospodarce społecznej,
- skonkretyzowanie zadań przemysłu prywatnego,
- lepszą i bardziej terminową obsługę gospodarki społecznej przez przemysł prywatny,
- sprawiedliwsze i lepsze rozwiązanie problemów surowcowych w przemyśle prywatnym.

Można już dziś wskazać na pewne fakty, które świadczą, że ten nasz pogląd ma realne podstawy i realne szanse zaakceptowania przez decydujące czynniki polityczno-gospodarcze. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego zażądała za pośrednictwem Izby Warszawskiej jako Koordynującej dokładnego przedstawienia jej potencjału produkcyjnego przemysłu prywatnego na r. 1950 oraz przewidywanego zapotrzebowania surowcowego. Polecenie to zostało przez zrzeszenia przemysłowe wykonane.

Czy dla właściwego powiązania przemysłu prywatnego z planem pracy gospodarki społecznej wystarczy, jeśli z jednej strony istnieje pewien określony potencjał produkcyjny, z drugiej zaś — określone zapotrzebowanie? Nie, nie wystarczy.

Potrzebne są ponadto następujące elementy:

- właściwa postawa prywatnego przemysłu, jak zresztą całej gospodarki prywatnej.
- dyscyplina organizacyjna prywatnego przemysłu,
- sprawność techniczna.

Właściwa postawa. Pragnę tu przytoczyć pewien fragment z obszernego artykułu min. E. Szyra w „Nowych Drogach” (Nr. 5, str. 33 — 59) pt. „O wzmoczeniu czujności na froncie gospodarczym”. Artykuł ten jest jakby uzasadnieniem do niedawno ogłoszonej ustawy o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej i rozwinięciem niektórych części znanego przemówienia Prezydenta Bieruta na III Plenum KC PZPR.

We wspomnianym artykule min. E. Szyra pisze: „Dlatego walka ze szkodnictwem gospodarczym i dywersją polityczną jest sprawą nie tylko organów bezpieczeństwa i sądownictwa, Komisji Specjalnej, Milicji i ORMO, nie tylko Partii, Związków Zawodowych, wszystkich innych stronnictw i organizacji demokratycznych, ale sprawą wszystkich uczciwych ludzi w Polsce, sprawą całego narodu” (str. 40).

I my to tak rozumiemy. Dlatego też niezwłocznie pouczyliśmy wszystkich naszych pracowników o ustawie o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej i dołożyliśmy starań, aby w izbach, zrzeszeniach i centralach wszyscy przejęli się duchem i literą wspomnianej ustawy. „Plotkarstwo, czcza gadanina, wynoszenie tajemnic służbowych, popisywanie się zdobytymi prawem kaduka informacjami — oto objawy, które trzeba wytepić przy pomocy naj-

bardziej energicznych środków”, (str. 52) — pisze min. E. Szyra i do tych słów doprawdy nie dodać nie trzeba.

Natomiast trzeba dodać, że wskazania te odnoszą się nie tylko do pracowników izb, zrzeszeń i central, ale i do wszystkich przedsiębiorców prywatnych i ich pracowników. Ich również obejmuje obowiązek walki „ze szkodnictwem gospodarczym i dywersją polityczną”, ich również obowiązuje ochrona tajemnicy państwowej i służbowej — bo jest to „sprawą wszystkich uczciwych ludzi w Polsce, sprawą całego narodu”. Spełnienie tego obowiązku czujności będzie świadectwem właściwej, obywatelskiej postawy prywatnego przedsiębiorcy.

A naszym dodatkowym obowiązkiem jest o tym przypomnieć. Obowiązku tego nie zaniedbamy.

Dyscyplina organizacyjna. Nieraz trzeba było już o tym mówić i nieraz będzie trzeba w przyszłości. W związku z przekształceniem związków zrzeszeń przemysłu prywatnego na zrzeszenia ogólnopolskie opracowaliśmy dla PKPG, Dep. Drob. Przem. Rz. projekty statutów takiego zrzeszenia, ale i szereg regulaminów, jak w szczególności regulamin zarządu zrzeszenia i regulamin dyrektora właśnie pod kątem usprawnienia pracy zrzeszeń i wzmoczenia dyscypliny organizacyjnej. Trzeba sobie zdać sprawę, że coraz lepszej dyscypliny organizacyjnej i gospodarczej w przedsiębiorczości społecznej musi odpowiadać coraz lepsza dyscyplina organizacyjna i gospodarcza w przedsiębiorczości prywatnej, jeśli ich współpraca ma układać się harmonijnie.

Ale wiemy również bardzo dobrze, że same statuty i regulaminy, choćby najlepsze, nie wystarczą. Muszą się nimi posługiwać zdyscyplinowani ludzie, którzy potrafią od siebie i innych dyscypliny organizacyjnej wymagać.

Można się spodziewać, że pomocne tu będzie nowe zarządzenie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w sprawie kontroli prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych. Zarządzenie to przenosi funkcje kontroli z dotychczasowych komisji lustracyjnych na wysokokwalifikowanych lustratorów. Udział czynnika społecznego pozostaje, mianowicie w postaci osób, towarzyszących lustratorowi w jego czynnościach w charakterze opiniodawczym z ramienia zarządu zrzeszenia.

Zrzeszenia nie powinny szepścić wysiłków i kosztów, aby zdobyć na stanowiska lustratorów najbardziej wartościowych ludzi. Społecznie oplaci się to wielokrotnie w postaci zmniejszenia marnotrawstwa surowców i materiałów pomocniczych i zapobiegania niewłaściwemu używaniu tych surowców i materiałów pomocniczych. A jednocześnie tacy lustratorzy winni stać się siłą rzeczy instruktorami i doradcami przedsiębiorców.

Ma to znaczenie dla realizacji trzeciego elementu współpracy przemysłu prywatnego z gospodarką społeczną: dla sprawności technicznej przemysłu. Niektórzy przedsiębiorcy uważają, że „nie warto” dbać o stan techniczny ich warsztatów pracy i mimo że sprawny, zdolny przemysłowiec, który jest naprawdę „dużą” przedsiębiorstwa, potrafi nieraz bardzo drobnymi środkami udoskonalić swoją aparaturę, wzmocnić jej wydajność, przystosować ją do innej produkcji — nie robi tego. Jest to błąd, i to wielki błąd.

W związku z rozwojem gospodarki społecznej i jej postępem technicznym, w związku z walką o coraz wyższą jakość produkcji będą rosły jakościowe wymagania gospodarki społecznej pod adresem przemysłu prywatnego. Sprostać im będzie mógł tylko ten, kto będzie dbał o stan techniczny swego przedsiębiorstwa. W związku z rozwojem zasięgu gospodarki społecznej będzie powstawała konieczność likwidowania pewnych działów produkcji i przechodzenia na inne. Czy to będzie możliwe — zależy będzie głównie od stanu technicznego przedsiębiorstwa.

Dlatego też tak podkreślić należy i tę stronę działalności lustratorów: — instrukcyjno-doradcza.

Tak by się przedstawiał kompleks zagadnień, dotyczących przemysłu prywatnego u progu planu sześcioletniego. Zgodnie z nauką marksizmu-leninizmu plan sześcioletni najwięcej uwagi uzyska rozwój przemysłu, w szczególności przemysłu ciężkiego, stąd i w niniejszym referacie zagadnienia przemysłowe musiały siłą rzeczy zająć dużo miejsca.

Ale plan sześcioletni nie zanyma się, rzecz jasna, tylko na zagadnieniach przemysłowych. Zwrócić należy uwagę na czwarte założenie planu, które brzmi: „Po czwarte, znaczny wzrost dobrobytu materialnego, polepszenie warunków życiowych i podniesienie kultury szerokiej mas pracujących”, co w liczbach wyraża się tym, że „przeciętna stopa życiowa mas pracujących będzie w końcu planu sześcioletniego o 55 — 60% wyższa od stopy życiowej w 1949 r. czyli około 2 razy wyższa od stopy życiowej przedwojennej”. (II. Miuc, op. cit., str. 74). Ten tak znaczny planowany wzrost dobrobytu społecznego oznacza, że „ogólna masa towa-

rowa w obrocie handlowym wzrosnąć w okresie sześćdziesiąt lat od 60 do 75%" (ibidem, str. 103).

Spowoduje to, oczywiście, bardzo silny wzrost handlu uspołecznionego. Ale czy to oznacza, że rola dystrybutora prywatnego jest już całkowicie zakończona? Bynajmniej. Handel, jako czynność gospodarcza nieprodukcyjna, choć bardzo ważna, nie może być celem sam w sobie, niezależnie od tego, czy chodzi o handel państwowy, spółdzielczy czy prywatny.

Oczywistym zadaniem handlu w gospodarce zmierzającej do socjalizmu jest:

- sprawne odebranie od górnictwa, przemysłu, rzemiosła i rolnictwa masy towarowej, przeznaczonej na rynek oraz
- sprawne obsłużenie konsumenta w sposób, w miejscu i w czasie dla konsumenta najdogodniejszym.

Dopóki tego zadania nie będzie mógł spełnić całkowicie handel uspołeczniony, obowiązkiem handlu prywatnego jest mu w tym dopomóc, nie można bowiem dopuścić do zamrażania środków obrotowych w stokach towarowych w magazynach przemysłu czy rolnictwa, ani do odebrania realnego znaczenia zarobkom świata pracy przez powstanie braków towarów na rynku mimo istniejącej wystarczającej produkcji, a tym bardziej do wykorzystania tych braków przez spekulantów.

Najlepszym zresztą dowodem, że handel prywatny w pewnym zakresie jest jeszcze społecznie potrzebny, jest fakt, że stało się aktualne zagadnienie wprowadzenia przymusu w organizacji kupiectwa prywatnego. Jak wiadomo, w Monitorze Polskim ogłoszone zostało zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego o wprowadzeniu przymusu w organizacjach kupiectwa prywatnego.

Zagadnieniem tym zajmował się ostatni Zjazd Prezesów i Dyrektorów Izb Przemysłowo-Handlowych w Bydgoszczy w dniach 24 i 25 października br., przy czym Zjazd powziął jednomyślnie następujące uchwały w tej kwestii:

„Powiązanie przymusowych zrzeszeń ogólnopolskich przemysłu prywatnego i central prywatnych z Izdami Przemysłowo-Handlowymi stwarza z Izb pion organizacyjny, który w zasadzie winien być wykorzystany jako wzór przy ostatecznym uregulowaniu stosunku Izb Przemysłowo-Handlowych do zrzeszeń kupieckich”.

Zarówno zespół radowski jak personel Izb winny dolożyć starań, aby codzienna praca Izb w zakresie przemysłu i handlu — prowadzona w ramach powyższych wskazań — skierowana była przede wszystkim ku zagadnieniom branżowym w skali powierzonego Izdom regionu, co odpowiada zarówno systemowi gospodarki planowej, jak organizacji gospodarki uspołecznionej, jak wreszcie organizacji przemysłu prywatnego". (Uchwały 5 i 8, tekst wg OTG Nr. 32 z dnia 30.X.1949 r.).

PRZEMYSŁ I ZRZESZENIA

Komentarz do statutu ogólnopolskiego zrzeszenia prywatnego przemysłu (IV)

Omówieniu sprawy zakresu działania zarządu poświęcony jest § 35, który zawiera pewne ogólne określenia kompetencji zarządu oraz wymienia szereg konkretnych spraw, na które statut zwraca niejako uwagę.

Wyczerpanie tych spraw nie jest kompletne i ma raczej charakter przykładowy.

W ogólnym ujęciu do kompetencji zarządu należy prowadzenie spraw, zrzeszenia, wykonywanie lub czuwanie nad wykonaniem poleceń właściwych władz lub organów samorządu gospodarczego, wykonywanie uchwał walnego zebrania (zjazdu delegatów), komisji rewizyjnej i sądu zrzeszenia. Określenia te wskazują na charakter zarządu, jako organu wykonawczego, który aczkolwiek w działaniu swym musi się oprzeć na pracy dyrektora i podległego mu biura, ponosić jednak winien pełną odpowiedzialność za działalność zrzeszenia i nadawać kierunek jego pracy. Stąd wniosek, że zarząd musi wniknąć w całokształt działalności zrzeszenia, dzieląc w miarę potrzeby pracę, aby zadaniami swym mógł podjąć.

Mimo więc zasady kolegialnej formy działania, zachodzi potrzeba podziału funkcji pomiędzy członków zarządu, czy to w zakresie nadzoru nad poszczególnymi działaniami biura zrzeszenia, czy to w formie udziału w komisjach zrzeszenia i komitetach doradczych. W ten tylko sposób zarząd posiadać może pełny materiał, niezbędny dla podjęcia uchwał na zebraniach plenarnych.

Pogląd ten ma swoje głębokie uzasadnienie. Masa towarowa płynąca z branżowych państwowych central zbytu musi natrafić na takie ogniwa organizacyjne w kupiectwie prywatnym, które dzięki ich branżowemu nastawieniu i kompetencji potrafią zapewnić właściwą dystrybucję tej masy towarowej i właściwą kontrolę jej przepływu do konsumenta.

Jakiegokolwiek zatem formy nadane zostaną przyszłym przymusowym zrzeszeniom kupieckim — a zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego nie przesądza wewnętrznej struktury zrzeszeń kupieckich i ich związków — uważamy za swój obowiązek zwrócić uwagę na znaczenie tego elementu branżowego w organizacji kupiectwa prywatnego zarówno w interesie społecznym jak w interesie sprawności i skuteczności działania przyszłych przymusowych zrzeszeń kupieckich, które chętnie i życzliwie będziemy widzieć w bliskiej z nami pracy i powiązaniu, podobnie jak to ma miejsce w stosunku do zrzeszeń przemysłowych.

Jeśli tak oto dokonaliśmy pewnego przeglądu niektórych problemów gospodarki uspołecznionej i prywatnej w ich wzajemnym powiązaniu w przededniu podjęcia wykonania planu sześcioletniego, to nie można pominąć jednej bardzo istotnej dziedziny, mianowicie gospodarki materiałem ludzkim. Rozrost gospodarki uspołecznionej — to wzrost zapotrzebowania na ludzi, którzyby w tej gospodarce pracowali. I to nie tylko na pracowników nie wykwalifikowanych, nie tylko na techników, ale i na ludzi, którzy umieją procesem gospodarczym administrować. To znaczy: organizować zespół ludzi, kierować jego pracą i pracę tę kontrolować.

Gdybyśmy założyli, że kupiec, czy przemysłowiec z charakterem swojej pracy, posiada poważne doświadczenie, a brak mu przygotowania ideologicznego i społecznego, to jasnym się staje, że wykorzystanie kupców i przemysłowców — po ich przeszkoleniu — w gospodarce uspołecznionej jest możliwe i celowe.

Jest możliwe dlatego, że przeszkolenie powinno dać wyniki dodatnie i jest celowe, bo po tym przeszkoleniu ludzie ci wniosą duży aport doświadczeń, zwłaszcza jeśli chodzi o mniejsze jednostki gospodarcze. W okresie planu sześcioletniego — mówi wicepremier Minc — „należy zwrócić szczególną uwagę na wydajny rozwój zaniedbanego obecnie drobnego przemysłu” (op. cit., str. 97).

Taki zatem jest nasz program działania i dostosowywania pracy gospodarki prywatnej do potrzeb gospodarki uspołecznionej: wyrobienie właściwej postawy społecznej wśród przedsiębiorców, możliwe techniczne usprawnienie ich pracy, zwiększenie dyscypliny organizacyjnej — a wszystko to razem daje szansę, że w wykonaniu planu sześcioletniego warsztaty i ludzie z gospodarki prywatnej będą mogli być przez Państwo Ludowe wykorzystani

Wśród spraw konkretnych, które wynikają z roli zarządu, jako organu wykonawczego statut wymienia: obowiązek prowadzenia rejestru członków, podkreślając wagę tej sprawy, będącą rezultatem przymusowego charakteru zrzeszenia, obowiązek składania przepisanych sprawozdań, powoływania komisji o charakterze badawczym, opiniodawczym lub doradczym i wreszcie w zakresie koniecznej współpracy z organami nadzoru — obowiązek przedkładania tym organom do zatwierdzenia tych uchwał walnego zebrania (zjazdu delegatów), które dla swej ważności wymagają zatwierdzenia (sprawy wysokości składek, budżetu, zmiany statutu, likwidacji zrzeszenia, zbycia lub obciążenia majątku nieruchomości) i zawiadomienia organów nadzoru o terminach walnych zebrań lub posiedzeń zarządu w sposób i w czasie statutem określonym.

W wyniku statutowej delegacji (§ 35 p.c.) zarząd otrzymał pewne uprawnienia organu stanowiącego, mając prawo uchylać normy regulujące czynności zarządu, dyrektora, biura i oddziałów, komitetów doradczych i komisji, w formie odpowiednich regulaminów.

Wreszcie specjalną prerogatywą zarządu jest jego prawo zwoływania zwyczajnych i nadzwyczajnych zebrań walnych (zjazdów delegatów), o czym wspominaliśmy wyżej, omawiając sprawę zwoływania tych zebrań.

Wykonując swe obowiązki w zakresie prowadzenia spraw zrzeszenia, zarząd musi współpracować ściśle z dyrektorem zrzeszenia, który jest statutowym zwierzchnikiem personelu wykonawczego zrzeszenia, kieruje pracą tego personelu, wykonuje uchwały zarządu oraz kierowane pod adresem zrzeszenia polecenia i zarządzenia organów nadzoru, jak również walnych zebrań, Komisji Rewizyjnej i Sądu Zrzeszenia.

Mimo podkreślonej wyżej zasady odpowiedzialności Zarządu za całokształt działalności zrzeszenia, zarząd i prezydium zarządu nie są w stanie kierować codzienną, bieżącą pracą zrzeszenia, co należy do czynnika fachowego, poświęcającego cały swój czas zrzeszeniu, którą to rolę spełnia właśnie dyrektor. W wyniku powyższego należy stwierdzić, iż dyrektor prowadzi w zleconym mu zakresie sprawę zrzeszenia, ponosząc za swe czynności bezpośrednią odpowiedzialność.

Dyrektor będąc pracownikiem zrzeszenia, zaangażowany i zwolniony być może jedynie za zgodą Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, jako władzy nadzorującej zrzeszenie. Jest to jedna z form sprawowanego przez władzę państwową nadzoru nad działalnością zrzeszenia, która zapewnia, że bieżąca praca zrzeszenia kierowana będzie przez osobę, posiadającą zaufanie tej władzy, która czuwać winna, niezależnie od analogicznych obowiązków zarządu, nad tym, aby kierunek działalności zrzeszenia zgodny był z ogólnymi wytycznymi polityki państwowej w dziedzinie gospodarczej oraz wszelkimi przepisami prawnymi, mogącymi dotyczyć zrzeszenia. Zarówno z tych względów, jak dla umożliwienia dyrektorowi współpracy w prowadzeniu spraw zrzeszenia, musi on uczestniczyć we wszelkich posiedzeniach za-

razu i prezydium, komisjach itp., przy czym rola jego nie może tu być bierną, lecz winien on zabierać głos we wszelkich ważniejszych sprawach, służyć radą i informacjami, inicjować podejmowanie uchwał przez zarząd, zgłaszać projekty pism okólnych, instrukcji i zarządzeń.

Przy tak pojętej roli dyrektora, co winno znaleźć wyraz w odpowiednim regulaminie, przy założeniu, że zarówno zarząd, jak i dyrektor mają na celu realizację statutowych celów zrzeszenia z zachowaniem ich właściwej hierarchii, współpraca obu czynników ułożyć się winna harmonijnie, z pożytkiem dla zrzeszenia.

O ile chodzi o reprezentację zrzeszenia na zewnątrz, to statut przyjmuje, jako zasadę, iż prawo to przysługuje dyrektorowi, wskazując, iż szczegółowe określenie odnośnych kompetencji dyrektora winno być uformowane regulaminem.

Jako najbardziej słuszne rozwiązanie wydaje się ustalenie, że dyrektor uprawniony jest do reprezentowania zrzeszenia na zewnątrz bez ograniczenia. Ma on więc prawo do bezpośrednich wystąpień w imieniu zrzeszenia, chyba, że z inicjatywy zarządu lub dyrektor uznany zostanie za celowe wystąpienie reprezentantów zarządu. Analogicznie dyrektor winien podpisywać całą korespondencję zrzeszenia, chyba, że regulamin lub uchwała zarządu zastrzegą będzie, podpisywanie określonych pism przez dyrektora obok podpisu prezesa lub wiceprezesa.

Mamy tu na myśli poważniejsze wystąpienia w sprawach dotyczących bytu zrzeszenia i ogółu jego członków, memoriały o doniosłym znaczeniu itp. — Inne ujęcie tej sprawy nie byłoby zgodne ze statutem, a ponadto wpłynęłoby hamująco na terminowość załatwiania spraw.

(d. c. n.)

Przemysł prywatny w okręgu łódzkim

Przemysł prywatny okręgu łódzkiego, podobnie zresztą jak i innych okręgów w kraju, zorganizowany jest w zrzeszeniach prywatnego przemysłu o charakterze przymusowym, powołanych przez Ministra Przemysłu i Handlu w 1947 r., w oparciu o art. 73 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym, w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. Na terenie okręgu łódzkiego istnieje obecnie 8 Zrzeszeń, 1 Oddział Ogólnopolskiego Zrzeszenia oraz 1 Związek Zrzeszeń (Włókienniczy) obejmujący 6 Zrzeszeń okręgowych, rozsiągniętych na terenie całego kraju.

Prywatne przedsiębiorstwa przemysłowe okręgu łódzkiego, należące do poszczególnych Zrzeszeń przemysłowych są z reguły przedsiębiorstwami drobnymi, których granice wielkości ustaliła ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, znowelizowana dekretem z dnia 20 grudnia 1946 roku, tudzież ustawa z dnia 3 stycznia 1946 r. o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu.

W III kwartale br. istniało na terenie okręgu łódzkiego łącznie 1161 prywatnych zakładów przemysłowych, z czego w przemyśle:

włókienniczym	519
metalowo-elektrotechnicznym	43
chemicznym	62
papierniczo - przetwórczym	17
spożywcym	39
fermentacyjnym	94
młynarskim	193
drzewnym	68
mineralnym i mater. budowl.	45
konfekcyjnym	64
budowlanym	17

razem 1.161

Z tego widać, że największa ilość przedsiębiorstw istnieje w przemyśle włókienniczym (ca 44% ogólnej ilości zakładów), co jest zresztą zgodne z tradycją przemysłową tego okręgu. Następnie, w kolejności idą przemysły: młynarski, fermentacyjny, drzewny, konfekcyjny, chemiczny, metalowo - elektrotechniczny, mineralny i materiałów budowlanych, spożywczy oraz papierniczo - przetwórczy.

Łącznie, w wymienionych działach przemysłu zatrudnionych było w tym czasie ca 8.150 osób, wliczając w to również właścicieli oraz członków ich rodzin. Stosunek liczby

zatrudnionych właścicieli oraz członków ich rodzin do ogółu zatrudnionych w prywatnym przemyśle okręgu łódzkiego wyniósł we wrześniu br. ca 20%.

Wartość produkcji prywatnego przemysłu okręgu łódzkiego w III kwartale br. wyniosła łącznie ponad 2.000.000.000 złotych, z czego na przemysł włókienniczy wypada ca 46%. Z kolei największe pozycje co do wartości produkcji wykazują przemysły: chemiczny, konfekcyjny, metalowo-elektrotechniczny, fermentacyjny, spożywczy, drzewny, papierniczo - przetwórczy, młynarski (robocizna za przemiał) oraz mineralny i materiałów budowlanych. W porównaniu z II kwartałem br. globalna wartość produkcji za III kwartał br. jest prawie taka sama.

Wachlarz produkowanych wyrobów przez przemysł prywatny okręgu łódzkiego jest stosunkowo szeroki i obejmuje następujące grupy towarów:

I. Przemysł włókienniczy: tkaniny: bawełniane, jedwabne, wełniane i dekoracyjne; wyroby pończosznicze i dziecięce; wyroby różne, jak wata krawiecka, czyściwo itp.

II. Przemysł chemiczny: mydło i środki do prania, pasta do podłóg i obuwia, świece, artykuły kosmetyczne, farby, lakiery, barwniki, masy plastyczne, chemikalia, odczynniki itp.

III. Przemysł metalowo - elektrotechniczny: odlewy żelazne, odlewy metali nieżelaznych, artykuły elektrotechniczne, wyroby z blachy i wyroby tłoczne, konstrukcje żelazne, kotły i aparaty, narzędzia precyzyjne, gaśnice, drut i wyroby z drutu itp.

IV. Przemysł papierniczo - przetwórczy: bibułka papierosowa, torebki papierowe, pudełka tekturowe, artykuły biurowe, jelita szluczne, papiery woskowane, zabawki z masy papierowej, szarfy do wieńców, różne druki na zamówienia.

V. Przemysł fermentacyjny: piwo, miód, wina i wody gazowe.

VI. Przemysł spożywczy: cukierki, marmeladki, pieczywo cukiernicze, chałwa, pomadki, budynie, proszki do pieczenia, olejki aromatyczne, zaprawy i soki, masło, sery, oleje roślinne jadalne i techniczne, makuchy itp.

VII. Przemysł drzewny: tarcica, krzesła, biurka, stoły, szafy, etażerki, wieszaki, taborety, koszyki wiklinowe, szpulki, kopyta szewskie, prawidła do butów, beczki, okna, drzwi, parapety, przepierzenia, futryny okienne i drzwiowe, lózka itp.

VIII. Przemysł mineralny i mater. budowl.: cegła, wapno, kafle, kreda szlamowana i bielona, glina ogniotrwała, dachówki, ozdoby choinkowe, termometry itp.

Dowody w procesie cywilnym ³

należytego rozstrzygnięcia sprawy np. oględziny miejsca wypadku samochodowego przy procesie odszkodowawczym itp.

Dowód z przesłuchania stron może sąd dopuścić dopiero po wyczerpaniu wszystkich innych środków dowodowych lub w ich braku, gdy powstały niewyjaśnione fakty sporne, istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dopuściwszy taki dowód sąd powinien w zasadzie przesłuchać obie strony, jednak w wypadku gdy z przyczyn natury faktycznej lub prawnej na okoliczności sporne przesłuchać można tylko jedną stronę, sąd oceni, czy mimo to należy przesłuchać tę stronę, czy też dowód przesłuchania stron pominąć.

Wyrokując sąd ocenia wiarogodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważania zebranego materiału dowodowego. Oczywiście przekonanie to winno być zgodne z logiką faktów i z rozsądkiem oraz uzasadnione należyście w uzasadnieniu wyroku. Również oceni sąd według własnego przekonania jakie nadać znaczenie bezpostawnej odmowie przedstawienia przez stronę dowodu np. dokumentu, czy przedmiotu oględzin względnie przeszkodom stawionym w przeprowadzeniu dowodu wbrew postanowieniu sądu.

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego umożliwiają zabezpieczenie dowodów na wniosek zainteresowanej osoby nawet przed wytoczeniem powództwa, gdy zachodzi obawa, że przeprowadzenie dowodów stanie się niewykonalnym lub zbyt utrudnionym, albo gdy zachodzi potrzeba ustalenia wad względnie w ogóle właściwości rzeczy lub robót. Podanie o zabezpieczeniu dowodów powinno zawierać: oznaczenie przeciwnika, jeżeli jest znany, wskazanie faktów, na które dowód ma być przeprowadzony, wymienienie środków oraz przedmiotu oględzin, a w razie potrzeby biegłych i przyczyny usprawiedliwiającej żądanie zabezpieczenia dowodu.

Księgi wieczyste

Przepisy o księgach wieczystych znajduje w dekreście z dnia 11 października 1946 r. „Prawo o księgach wieczystych“ (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 320) uzupełnionym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 listopada 1946 r. o urządzeniu i prowadzeniu ksiąg wieczystych (Dz. U. R. P. Nr 66/46, poz. 366) i rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29.XI.1946 r. o urządzeniu i prowadzeniu zbioru dokumentów oraz o postępowaniu, w przedmiocie składania dokumentów.

Dla każdej nieruchomości prowadzi Sąd Grodzki, w którego okręgu nieruchomość jest położona księgę wieczystą. Księgę wieczystą urządza się dla każdej części powierzchni ziemskiej określonej granicami, z tym, że dla kilku części tego samego właściciela, które graniczą ze sobą urządza się jedną księgę wieczystą, jeżeli właściciel nie zarządza urządzenia osobnej księgi dla jednej z tych części. Dla kilku części tego samego właściciela, które nie graniczą ze sobą, prowadzi się na jego żądanie jedną księgę wieczystą, jeżeli stanowią gospodarczą całość. Nieruchomości tego samego właściciela, dla których jest urządzona jedna księga wieczysta, stanowią jedną nieruchomość i części tej nieruchomości nie mogą być przedmiotem odrębnych praw rzeczowych.

Księga powinna być opraciona w sposób twardy. Na grzbiecie księgi umieszczona jest nazwa okręgu, i numer reperetorium ksiąg wieczystych. Księga wieczysta zawiera cztery działy.

Dział pierwszy obejmuje: I. Oznaczenie nieruchomości, oraz II. wpisy praw związanych z nieruchomością.

Oznaczenie nieruchomości obejmuje: a) wymienienie jej położenia, b) jej opis i plan, c) określenie sposobu korzystania z niej, d) określenie jej obszaru. Wymienienie położenia obejmuje gromadę lub gminę wiejską, w miastach ulicę i numer porządkowy. Opisy i plany nieruchomości są sporządzane lub zatwierdzone przez właściwe władze miernicze, (z wyjątkiem wpisów w wykonaniu reformy rolnej), na zasadzie przepisów dekretu z dnia 24.IX.1947 r. o katastrze gruntowym i budynkowym. Kataster ten służy za podstawę opisów i planów dla oznaczenia nieruchomości przy prowadzeniu ksiąg wieczystych. Kataster sporządzony dla obszaru gromady wiej-

skiej lub gminy miejskiej zawiera m. in. dane: 1) co do gruntu: położenie, granice, obszar, sposób korzystania i klasę, 2) co do budynku: położenie, przeznaczenie, materiał, szczegółowy opis. Kataster utrzymany jest w stałej zgodności z wpisami w księgach wieczystych. Opis i plan nieruchomości składa się do zbioru dokumentów danej księgi wieczystej.

Określenie sposobu korzystania z nieruchomości obejmuje takie dane jak np.: „gospodarstwo rolne zabudowane“, „plac budowlany z domem“ itp.

W spisie praw związanych z własnością nieruchomości ujawnia się prawa rzeczowe służące każdoczesnemu właścicielowi tej nieruchomości, ich zmiany i wygaśnięcia. W razie wygaśnięcia prawa wpisy dotknięte wykreśleniem podkreśla się czerwoną linią.

Dział drugi, obejmuje wpisy dotyczące prawa własności. W dziale tym wpisuje się właściciela. Jeżeli jest kilku właścicieli wymienia się ich udziały w ułamkach, a jeżeli jest wspólność, w której udziały nie są oznaczone ułamkami, należy wymienić rodzaj tej wspólności. W dziale tym wpisuje się również podstawę wpisu jak np.: akt notarialny, stwierdzenie praw spadkowych itp. Na wniosek właściciela można wpisać w dziale II nadto cenę nabycia, wartość ustaloną na podstawie urzędowego oszacowania, a przy budynkach sumę ubezpieczenia od ognia. Równocześnie z wpisaniem nowego właściciela podkreśla się wpisy odnoszące się do poprzedniego właściciela linią czerwoną.

Dział trzeci: przeznaczony jest do wpisu: a) praw rzeczowych ograniczonych z wyjątkiem hipotek jak np. użytkowania, służebności, ciężarów realnych itp., b) ograniczeń właściciela w rozporządzaniu nieruchomością np. przez zajęcie w trybie egzekucji ogłoszenie upadłości, otwarcie postępowania układowego itp., c) danych dotyczących ubezwłasnowolnienia właściciela, d) wzmianki o wszczęciu postępowania scaleniowego i wywłaszczeniowego.

Dział czwarty: przeznaczony jest na wpisy dotyczące hipotek. Wpisuje się w tym dziale dane dotyczące sumy hipotecznej oraz dane dotyczące wszelkich zmian np. prze-

lewu, zmiany pierwszeństwa, przejścia hipoteki wskutek zaspokojenia wierzyciela itp.

W księgach wieczystych wpisuje się nadto prawa i rozszczenia osobiste i to w tym dziale, w którym znajduje się prawo dotknięte rozszerzeniem z tym, że rozszczenia dotyczące praw wpisanych w dziale II. wpisuje się w dziale III. W dziale III. wpisuje się rozszczenie o przeniesienie własności nieruchomości, prawo najmu, dzierżawy, odkupu, pierwokupu, rozszczenie o ustanowienie praw rzeczowych ograniczonych z wyjątkiem hipoteki itp. W dziale IV. wpisuje się rozszczenia o ustanowienie hipoteki, o wykreślenie hipoteki o przelew hipoteki itp.

Prawo rzeczowe przewiduje, że w księdze wieczystej może być również ujawnione przez ostrzeżenie rozszczenie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. W wypadku wniesienia zażalenia przeciwko dokonaniemu wpisowi sąd przeprowadzający księgę wieczystą czyni z urzędu wzmiankę o zażaleniu. Jeżeli sąd dostrzeże, że skutkiem uchybienia przepisom ustawy przy dokonaniu wpisu treść księgi wieczystej stała się niezgodną z rzeczywistym stanem prawnym, sąd zarządza niezwłocznie z urzędu wpisanie ostrzeżenia.

Każdy wpis w księgach wieczystych, oprócz właściwej treści, zawiera numer i datę złożenia wniosku, wymienienie nazwy i dat dokumentów, będących podstawą wpisu, oraz wskazanie numerów, którymi są oznaczone w zbiorze dokumentów, datę dokonania wpisu i podpis sędziego. Wpisem w rozumieniu ustawowym jest również wykreślenie. W celu bliższego określenia treści prawa, lub rozszczenia sąd może ze względu na przejrzystość księgi wieczystej powołać we wpisie tego prawa lub rozszczenia dokładnie oznaczone części dokumentów, będących podstawą wpisu. Powołane części dokumentów uważa się za objęte treścią wpisu. Wpis potrzebny do dokonania uważa się za objęte treścią wpisu. Wpis potrzebny do dokonania rozporządzenia własnością lub innym prawem, może nastąpić tylko wtedy, gdy osoba, której prawo ma być wpisem dotknięte, wyraziła zgodę na jego dokonanie.

Oświadczenie takie może być złożone w samym dokumencie. Właściciel nieruchomości obowiązany jest do

ujawnienia swego prawa własności, a sąd prowadzący księgę wieczystą winien przynaglić za pomocą grzywnien właściciela, który nie ujawnił swego prawa.

W razie wpłynięcia do sądu wniosku o wpis w księdze wieczystej, wpisuje się w odpowiednim dziale wzmiankę o wniosku, która zapewnia pierwszeństwo późniejszemu wnioskowi. Po dokonaniu wpisu, którego wniosek dotyczy, albo po uprawomocnieniu się postanowienia odmawiającego dokonanie wpisu, jako też po cofnięciu wniosku, wzmiankę o wniosku podkreśla się linią czerwoną. Wniosek o wpis w księdze wieczystej winien być złożony na piśmie. Wniosek taki zostaje niezwłocznie przez sekretariat sądu wciągnięty do dziennika ksiąg wieczystych i opatrzony numerem kolejnym. O kolejności wniosku o wpis rozstrzyga jego numer. O kolejności numeru rozstrzyga chwila złożenia wniosku. Za chwilę złożenia wnioski kótre wpłynęły równocześnie uważa się za złożone równocześnie. Niezwłocznie po wciągnięciu wniosku o wpis do dziennika ksiąg wieczystych będzie zaznaczona w odpowiednim dziale księgi wieczystej wzmianka o wniosku, o której była mowa w ustępie poprzednim. Kolejność wniosku ma ważne znaczenie np. przy ustalaniu pierwszeństwa obciążeń hipotecznych itp.

Wniosek o wpis rozpoznaje Sąd Grodzki, który wydaje postanowienia zarządzające wpis, lub odmawiające dokonanie wpisu, względnie wyznaczające wnioskodawcy termin do usunięcia przeszkody do wpisu. Na te postanowienia Sądu służy zainteresowanym zażalenie do Sądu Okręgowego, jak również z pewnymi wyjątkami kasacja do Sądu najwyższego. Księgi wieczyste są jawne. Każdemu wolno je przeglądać z zachowaniem przepisów porządkowych.

Przy każdej księdze wieczystej prowadzi się zbiór dokumentów. Zbiór dokumentów mieści się w osobnej teczce, dołączonej bezpośrednio i trwale do tylnej okładki księgi wieczystej.

Do zbioru tego składa się z chwilą dokonania wpisu pisma dotyczące jego podstawy. Składa się tam opisy i plany, dokumenty zawierające rozporządzenia prawem własności i prawami rzeczowymi ograniczonymi, zezwole-

nia władz wymagane dla ważności aktu itp. Wszelkie dokumenty złożone do zbioru są przechowywane w kolejności numerów bieżących, pod którymi zostały wciągnięte do spisów dokumentów. Spisy dokumentów prowadzi się na ostatniej stronie księgi wieczystej. Wydanie dokumentu złożonego w zbiorze dokumentów jest niedopuszczalne.

Obok zbioru dokumentów uzupełnienie księgi wieczystej stanowią t.zw. akta księgi wieczystej. Akta księgi wieczystej posiadają sztywne okładki i grzbiety, wewnątrz znajduje się karta przeglądowa oraz kartka miejsc zamieszkania osób uprawnionych. Złożone pisma winny być zszyte, poszczególne karty ponumerowane. Do akt tych składa się wszystkie pisma odnoszące się do księgi wieczystej z wyjątkiem dokumentów, które należą do zbioru dokumentów wymienionego w ustępie poprzednim. Tu składa się np. wnioski o wpis, postanowienia, zażalenia, korespondencję dotyczącą danej księgi itp. Wydawanie pism i dokumentów z akt księgi wieczystej na wniosek osób uprawnionych jest dopuszczalne. Na przedzie akt znajduje się karta przeglądowa pism znajdujących się w aktach. Każdy może przeglądać akta i żądać z nich odpisów.

W każdym Sądzie Grodzkim prowadzi się systemem kartotekowym spis właścicieli nieruchomości, ujawnionych w księdze wieczystej. Kartotekę prowadzi się bieżąco.

Powyżej podane przepisy dotyczące ksiąg wieczystych wprowadziły jednolity system zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w całym kraju.

Przepisy przechodnie do prawa o księgach wieczystych stanowią, że księgi hipoteczne (gruntowe, wieczyste) istniejące w chwili wejścia w życie prawa o księgach wieczystych, stają się od tej chwili księgami wieczystymi w rozumieniu tego prawa. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29.XI.1946 r. o prowadzeniu dotychczasowych ksiąg hipotecznych (gruntowych, wieczystych) po dniu 31 grudnia 1946 r. (Dz. U. R. P. 66/46 poz. 367) określa w jaki sposób i w jakim zakresie księgi te mogą być dalej prowadzone.

IX. Przemysł konfekcyjny: odzież, bielizna: osobista, pościelowa i stołowa, nakrycia głowy, wyroby trykotażowe itp.

Przemysł prywatny okręgu łódzkiego, jak to już zostało zaznaczone, obejmuje z reguły drobne zakłady, które jednak odznaczają się dużą ruchliwością, sprężystością i pomysłowością. Z tych względów przemysł ten jest w wielu wypadkach niezastąpiony w mechanizmie gospodarki narodowej i staje się cennym ogniwem w ogólnym łańcuchu produkcji krajowej.

Na drodze do przebudowy naszego życia gospodarczego, istnienie przemysłu prywatnego w ramach wyznaczonych

mu z góry zadań, zostało uznane za potrzebne i pożyteczne. Podkreślić przy tym należy, że przemysł prywatny powinien co raz bardziej nastawiać swój aparat produkcyjny na wyrób takich artykułów, które przez przemysł uspołeczniony nie są w ogóle produkowane, względnie produkowane w niedostatecznych ilościach, jak również — dążyć do podjęcia produkcji eksportowej oraz antyimportowej. Nie ulega wątpliwości, że pod tym kątem kształtują się bieżące wymagania w stosunku do sektora prywatnego na omawianym odcinku gospodarczym, czego wyrazem może być chociażby zarządzenie P. K. P. G. z dnia 16 listopada br. o zasadach przydziału surowca dla przemysłu prywatnego.

M. S.

INSTRUKCJA

w sprawie kontroli przedsiębiorstw zrzeszonych w ogólnopolskich zrzeszeniach prywatnego przemysłu

Mając na uwadze unormowanie zasad kontroli nad przedsiębiorstwami prywatnego przemysłu, Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, wydała pismem okólnym nr 15 z dnia 5.11.1949 r. instrukcję w sprawie kontroli przedsiębiorstw zrzeszonych w ogólnopolskich zrzeszeniach prywatnego przemysłu. Instrukcja ta weszła w życie z dniem 16 listopada 1949 r. Jednocześnie zostały uchylone obowiązujące dotychczas w tej materii przepisy.

Nowa instrukcja rozбивa zakres kontroli na następujące działy:

- 1) sprawdzenie przez organa kontroli czy przedsiębiorca wypełnia swe obowiązki wobec samorządu gospodarczego i ogólnopolskiego zrzeszenia p. p. do którego należy;
- 2) sprawdzenie czy gospodarka materiałowa w przedsiębiorstwie jest zgodna z obowiązującymi przepisami;
- 3) kontrolę produkcji przedsiębiorstwa, przeznaczonej dla przedsiębiorczości uspołecznionej;
- 4) sprawdzenie czy przedsiębiorca stosuje się do przepisów prawa przemysłowego, prawa pracy, ustawodawstwa socjalnego, oraz przepisów szczególnych ograniczających prywatną działalność przedsiębiorcy ze względu na bezpieczeństwo i interes publiczny.
- 5) kontrolę stwierdzającą stan faktyczny przedsiębiorstwa, a mianowicie: wykorzystanie możliwości produkcyjnych przedsiębiorstwa, jego wyposażenie techniczne i stan zatrudnienia pracowników.

Na szczególną uwagę zasługuje zakres kontroli wymieniony w pkt. 2 i 3 z uwagi na to, że przepisy kontroli podane w punktach pozostałych, mają raczej charakter administracyjno - porządkowy i są ogólnie znane. Kontrola gospodarki materiałowej polegać będzie na stwierdzeniu:

- a) należytego ewidencjonowania przychodu i rozchodu surowców i materiałów reglamentowanych lub też uzyskanych przez przedsiębiorstwo na skutek przydziału władz lub przedsiębiorstw uspołecznionych, oraz stanu remanentów materiałowych i ich terminowego odprowadzania w wypadku gdy tego wymagają właściwe przepisy lub zarządzenia;
- b) racjonalnego i oszczędnego zużycia surowców i materiałów reglamentowanych i niereglamentowanych, przydzielanych zarówno dla wykonania zamówień otrzymanych przez przedsiębiorcę od zleceniodawców uspołecznionych jako też towarów przeznaczonych na wolny rynek, a także zużycia ich zgodnie z właściwymi normami zużycia;
- c) zużycia surowców i materiałów nieobjętych przepisami o reglamentacji uzyskiwanych przez przedsiębiorcę od swego zrzeszenia.

Do uniknięcia przykrych konsekwencji dla przedsiębiorcy, w wypadku stwierdzenia przez organa kontroli uchybień lub niewłaściwości byłoby pożądane zapoznanie się przemysłowców z przepisami obowiązującymi w ich branży, a w szczególności z postanowieniami dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o reglamentacji niektórych surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych (Dz. U. nr 46, poz. 34) i innych obowiązujących w tej mierze przepisów szczególnych, przy czym ogólnopolskie zrzeszenia winny przyjąć z pomocą swym członkom przez podanie spisu wszystkich przepisów obowiązujących właściwą branżą.

W zakresie produkcji kontrola polegać będzie na stwierdzeniu terminowego rozpoczęcia i wykonywania produkcji na zamówienia zleceniodawców, przedsiębiorstw lub instytucji uspołecznionych oraz prawidłowego i zgodnego z zamówieniem wykonywania wytworów — a także produkcji na wolny rynek, wykonywanej z surowców przydziałowych.

Celem umożliwienia zapoznania się wszystkich przemysłowców z pełną treścią omawianej instrukcji, zostanie ona wkrótce wydana przez Gospodarczy Instytut Wydawniczy w formie broszury, przy czym przemysłowcy mogą zamawiać tę instrukcję za pośrednictwem ogólnopolskich zrzeszeń prywatnego przemysłu.

K. SOKOŁOWSKI

Aktualne przetargi, dostawy i zakupy

Zlecenia do tego działu przyjmuje **Gospodarczy Instytut Wydawniczy, Warszawa, Flory 3**. Zamiejscowi mogą nadsyłać zlecenia pocztą, po wpłaceniu 1.000 zł na konto PKO I-5001. Tekst nie powinien przekraczać 2—3 wierszy.

● Cieszyn Stalmacha 10, Warsztat Mechaniczny Adam Nowosad, sprzedaje strugarkę i frezarkę nowoczesną, prawie nową.

● Łódź. Urzędnicza 36 tel. 166-55 Farbodruk — druk tkanin zakupu barwniki kadziowe (Indanthren) drukarskie.

● SPB Centr. Baza Zaop. W-wa, Al. Stalina 27, ogłosiła przetarg nieogr. na rozładowanie i przewóz cegły. Oferty do 17.XII. br.

● SPB Centr. Baza Zaop., W-wa, Al. Stalina 27 ogłosiła przetarg nieogr. na przewóz materiałów budowlanych. Oferty do 17.XII. br.

● Państw. Przedsięb. Miernicze, W-wa, Mickiewicza 18 p. 5, zakupi teodolity, niwelatory, laty, planimetry, ruletki, tyczki, pantografy, przenośniki, libelki, tablice itp.

● Sopot, Chmielewskiego 3, I p. Skrzymowska, sprzedaje mikroskop Reicherta.

● W-wa, Kamionkowska 52a, piekarnia dwa piece. Właściciel wydzierżawi lub przyjmie współników.

● W-wa, Marszałkowska 52, Cybulski do sprzedania waga uchylna.

Ważne dla eksporterów

Departament Drobного Przemysłu i Rzemiosła Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego zawiadomił Izbę Przemysłowo - Handlową w Warszawie jako Koordynującą, że we wszelkich sprawach eksportu należy zwracać się do Centrali Handlu Zagranicznego „Pantex”, informując jednocześnie Departament.

Dotyczy to nadsyłania sprawozdań eksportowych, wniosków odnośnie możliwości eksportu, trudności napotykaných przy przygotowaniu produkcji eksportowej, m. in. w uzyskaniu środków niezbędnych do produkcji oraz wzorów eksportowych.

CENY I MARŻE

PRZETWORY OWOCOWO-WARZYWNE

Na podstawie § 1 zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 listopada 1948 r. „Monitor Polski” z dnia 23.XI.1948 r. Część A — Nr A-79, poz. 705 — w sprawie ogłoszenia wykazów niektórych artykułów — Biuro Cen — w uzupełnieniu zarządzenia z dnia 4 marca 1949 r. Nr kol. 8, znak: CE-IV-1/581 — zatwierdza ceny przetworów owocowo-warzywnych produkcji spółdzielczej i prywatnej:

I. Ceny

A r t y k u ł	Opakowanie	Cena w zł za za 1 kg					
		jednostkę		luzem			
		fabr. hurtowa		detail.			
Marmolada wyborowa sztywna luksusowa	tekt. 1 kg	225	247	300			
	drewn. 5 „	1.050	1.555	1.400	280		
	„ 10 „	2.100	2.810	2.800	280		
Marmolada wyborowa mięka luksusowa	drewn. 1 kg	215	236	250			
	„ 5 „	975	1.070	1.300	260		
	„ 10 „	1.850	2.140	2.600	260		
	wiadra blaszane 11 kg	2.145	2.354	2.860	260		
Marmolada popularna	wiadra 11 kg	1.760	1.936	2.365	215		
	luzem 1 „	150	165	215	215		
Powidła sliwkowe słodzone	wiadra 11 kg	4.290	4.719	5.720	520		
	drewn. 1 „	415	456	555			
Soki owocowe słodzone:	a) wiśniowy	but. 1/10 ltr	51	56	65		
		„ 1/4 „	103	113	135		
		„ 1/2 „	179	197	240		
		„ 1 „	326	358	435		
		b) malinowy	but. 1/10 ltr.	55	60	75	
			„ 1/4 „	113	124	150	
	c) porzeczkowy	„ 1/2 „	199	219	265		
		„ 1 „	366	402	490		
		but. 1/10 ltr.	50	55	65		
		„ 1/4 „	101	111	135		
	Sok pitny owocowy (płynny owoc):	a) jabłkowy	but. 0,33 ltr.	50	60	70	
			„ 0,5 „	70	77	90	
„ 0,7—0,75			87	96	115		
„ 0,33 ltr.			57	63	75		
b) jabłkowo-jagodowy	„ 0,5 „	72	79	95			
	jabłkowo-jeżynowy	„ 0,5 „	72	79	95		
	jabłkowo-porzeczkowy	„ 0,7—0,75	90	99	120		

A r t y k u ł	Opakowanie	Cena w zł za za 1 kg			
		jednostkę		luzem	
		fabr. hurtowa		detail.	
c) żurawinowy	„ 0,33 ltr.	60	66	80	
	wiśniowy	„ 0,5 „	77	85	100
	„ 0,7—0,75	96	106	125	
Przetwory pomidorowe:					
a) przecierane pomidory	but. 1/2 ltr.	95	104	125	
	„ 1 „	170	187	225	
	kapary 1 „	206	226	275	
	luzem 1 „	150	165	215	
b) puree:	koncentrat pomid.				
	3-krotnie				
	but. 1/2 ltr.	230	253	300	
	„ 1 „	425	467	570	
kapary 1 „	„ 1 „	460	506	615	
	luzem 1 „	395	434	540	
c) ekstrakt:	koncentrat pomid.				
	5-krotny				
	puszki 1/10 „g	120	132	160	
	„ 1/4 „	240	264	320	
	„ 1/2 „	390	429	520	
	„ 1 „	670	737	900	
Kapusta kiszona w beczkach 100 kilogramowych za 1 kg	„ 9 „	5.760	6.336	7.730	
	luzem 1 „	590	590	649	
	„ 1 „	590	590	649	
	„ 1 „	590	590	649	
Ogórki kiszone	w beczk. I gat.	120	132	160	
	„ II „	100	110	130	
Ogórki konserwowe	„ III „	80	88	105	
	w puszk. 1 kg	290	319	385	
	„ 3 „	560	616	750	
	„ 5 „	1.100	1.210	1.470	
„ 9 „	1.760	1.936	2.360		

II. Receptury.

Ceny powyżej ustalone obowiązują na przetwory owocowo-warzywno, produkowane w/g norm podanych w zarządzeniu z dnia 4 marca 1949 r. L. dz. CE-IV-1/581 Nr poz. 8.

III. Uwagi ogólne.

1. Na opakowaniach fabrycznych wszystkich przetworów owocowo-warzywnych winna być uwidoczniiona cena detaliczna w zł/kg, wyrażona słowami: „Cena detaliczna . . . zł” — odpowiadająca cenie jednostkowej danego opakowania.

2. Na opakowaniach fabrycznych wszystkich przetworów owocowo-warzywnych przedsiębiorstw przemysłowych powinna być uwidoczniiona nazwa i siedziba przedsiębiorstwa. Zakłady rzemieślnicze uwidaczniają imię i nazwisko producenta oraz dokładny adres (miejscowość, ulica i numer domu).

3. Za opakowanie fabryczne uważa się wszelkiego rodzaju opakowania, począwszy od etykiet, a skończywszy na wiadrach.

4. Zatwierdzone ceny obowiązują z dniem 20.X.1949 r., z którym to dniem traci moc obowiązującą zarządzenie Biura Cen z dnia 30.III.1949 r. L. dz. C-IV-A-581.

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE

Wykupujemy karty rejestracyjne

W okresie od 1 grudnia do 31 grudnia 1949 r. każde przedsiębiorstwo przemysłowe i handlowe obowiązane jest wykupić kartę rejestracyjną na rok 1950. Przypominamy, że termin wykupu kart rejestracyjnych na rok 1950 upływa

31 grudnia 1949 r.

a nie jak to było dawniej 31 stycznia roku, na który karta była wykupywana.

Dla przypomnienia odpowiednich przepisów podajemy poniżej główne zasady dotyczące wykupywania kart rejestracyjnych.

Kartę rejestracyjną wykupić należy: 1) na każdy należący do przedsiębiorstwa oddzielny zakład handlowy, usługowy, przemysłowy oraz na każdy oddzielny skład, 2) na każde przedsiębiorstwo handlu wewnętrznego, rozwożnego i jarmarcznego oraz na każde przedsiębiorstwo wykonywane bez utrzymywania oddzielnych zakładów, 3) na każde zajęcie zawodowe i wszelkie inne zatrudnienie o celach zarobkowych

Za oddzielny zakład handlowy lub usługowy uważa się stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte pomieszczenie, albo część takiego pomieszczenia, albo wreszcie dwa lub więcej bezpośrednio ze sobą połączonych lub znajdujących się w obrębie jednego obejścia pomieszczeń, w których dokonywa się czynności handlowych lub usługowych.

Za oddzielny zakład przemysłowy uważa się stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte pomieszczenie, albo część takiego pomieszczenia albo też dwa lub więcej pomieszczeń bądź znajdujących się w obrębie jednego obejścia, bądź też stanowiących jednolity zespół gospodarczy i służących do jednego rodzaju produkcji, lub choćby do kilku rodzajów produkcji, jeżeli stanowią one kolejne stopnie obróbki albo przerobu tych samych materiałów i wytworów, lub znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami produkcji głównej.

Za przedsiębiorstwa handlu obnośnego uważa się sprzedaż towarów ze skrzyń, kufrów, walizy, kosza i innych opakowań przenoszonych z miejsca na miejsce przez sprzedawcę.

Za przedsiębiorstwo handlu rozwożnego uważa się sprzedaż towarów z wozu, łodzi i innych urządzeń, poruszanych siłą mechaniczną, ludzką lub zwierzęcą.

Za przedsiębiorstwo handlu jarmarcznego uważa się sprzedaż na targach i jarmarkach, trwających ponad 3 dni, przez osoby, które nie posiadają stałego zakładu.

Za oddzielny skład uważa się zamknięte lub otwarte pomieszczenie, albo część takiego pomieszczenia, albo dwa lub więcej bezpośrednio ze sobą połączonych pomieszczeń poza obrębem zakładu, służących do przechowywania, przesuszania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania lub pakowania towarów przeznaczonych do sprzedaży jak również do przechowywania maszyn, narzędzi, surowców i materiałów niezbędnych do produkcji jak również zapasów żywności, odzieży i innych artykułów, służących do zaopatrywania własnych robotników.

Dla zakładów, w których wykonywane są różnorodne świadczenia np. handel i wytwórczość istnieje obowiązek wykupienia odrębnych kart rejestracyjnych odpowiednich dla poszczególnych rodzajów świadczeń. Nie dotyczy to jednak tego wypadku, kiedy przedsiębiorstwo wytwórcze prowadzi w obrębie tego samego obejścia w którym znajduje się zakład wytwórczy specjalny zakład handlowy dla sprzedaży w nim wyrobów własnej produkcji. Również zakład rzemieślniczy, w którym sprzedawane są wyroby obcej produkcji związane z wykonywaniem rzemiosła jednak w ilości nie przekraczającej 10% ogólnego obrotu przedsiębiorstwa — nie musi wykupować oddzielnej karty rejestracyjnej na handel.

Jeśli chodzi o ceny kart rejestracyjnych to przedstawiają się one jak następuje:

1. Zakłady handlowe i usługowe:

- a) obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych 7.500,— zł
- b) obowiązane do prowadzenia ksiąg uproszczonych 5.000,— „

c) pozostałe	3.000,— „
2. Przedsiębiorstwa handlu:	
a) rozwożnego i jarmarcznego	1.500,— „
b) obnośnego	500,— „
3. Zakłady przemysłowe, rzemieślnicze oraz przedsiębiorstwa wyrębu lasu:	
a) obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych	7.500,— „
b) obowiązane do prowadzenia ksiąg uproszczonych	5.000,— „
c) pozostałe	1.500,— „
4. Składy	500,— „
5. Zajęcia zawodowe:	
a) pośrednicy handlowi, ekspedytorzy międzymiastowi (nie posiadający taboru) i agenci celni	5.000,— „
b) pomocnicy podróźujący, ajenci i maklerzy ubezpieczeniowi, ajenci przedsiębiorstw przewoźnych i komunikacyjnych	1.000,— „
6. Wszelkie inne przedsiębiorstwa, zakłady oraz zajęcia zawodowe i zatrudnienia o celach zarobkowych:	
a) obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych	7.500,— „
b) obowiązane do prowadzenia ksiąg uproszczonych	5.000,— „
c) pozostałe	1.500,— „

W powyższym wykazie wysokości opłat za karty rejestracyjne na rok 1950 wątpliwości budzi tylko poz. 5 lit. b), gdzie mowa jest o karcie rejestracyjnej pomocników podróźujących, czyli komiwojażerów. Ponieważ jak wiadomo komiwojażerowie podlegają obecnie obowiązkowi płacenia podatku od wynagrodzeń, a nie podatku dochodowego jest kwestią wątpliwą, czy mają oni obowiązek podatkowy w zakresie podatku obrotowego, a co za tym idzie w zakresie obowiązku wykupienia karty rejestracyjnej. W tej sprawie Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie zwróciła się o autorytatywne wyjaśnienie do Ministerstwa Skarbu. Po otrzymaniu tego wyjaśnienia zostanie ono niezwłocznie w OTG ogłoszone.

(Gr.)

Prawnik radzi...

W rubryce tej zamieszczamy w kolejności zgłoszeń odpowiedzi na zapytania Prenumeratorów, które należy kierować: Poznań, Mickiewicza 31 (sprawy dotyczące zagadnień skarbowo-podatkowych) lub Warszawa, Flory 3 (inne zagadnienia prawne).

REDAKCJA

Wymówienie najmu

SPOŁKA RZEMIESLNICZO - HANDELLOWA — SKARZYSKO prowadzi swój zakład wytwórczy w lokalu, należącym do nieczynnej od szeregu lat fabryki prywatnej, która ostatnio została objęta przez państwowy zarząd przymusowy; zarządca przymusowy wymówił najem, żądając opuszczenia zajmowanego lokalu użytkowego, oraz lokalu mieszkalnego, zajmowanego przez jednego z współwłaścicieli — w terminie do 31.XII.1949 r. Jak postąpić w tym wypadku?

Jeżeli lokal nie był zajęty na podstawie nakazu kwaterunkowego, a jedynie na podstawie umowy najmu, wówczas wynajmujący, a w danym przypadku zarządca przymusowy, który przejął jego prawa i obowiązki, wynikające z umowy najmu, ma prawo umowę wypowiedzieć, a w tym wypadku, gdy najemca nie zwolni lokalu domagać się eksmisji na drodze sądowej. Jeżeli najemca w chwili rozprawy sądowej nie będzie rozporządzał jeszcze lokalem zastępczym — wówczas może prosić Sąd o odroczenie eksmisji, przy czym może wykorzystać jako argument, przemawiający za odroczeniem eksmisji to, że jego produkcja jest przeznaczona na potrzeby państwowe.

Władze kwaterunkowe nie są oczywiście obowiązane do przydziału lokalu za-

stępczego; mogą one to uczynić tylko wówczas, jeżeli odpowiednim lokalem będą rozporządzać.

Zapłata czynszu za przyszłe okresy, dokonana do rąk przedstawiciela przedsiębiorstwa, nad którym ustanowiono zarząd przymusowy jest ważna, jeżeli data zapłaty tego czynszu jest urzędowo ustalona i jeżeli data ta jest wcześniejsza od daty ustanowienia zarządu przymusowego.

(Gr.)

Podatek

od wzbogacenia wojennego

P. LAWACZ — KONSKIE. Czy dług zabezpieczony hipotecznie na rzecz Towarzystwa Kredytowego na nieruchomości, na której stojący budynek uległ kompletnemu zburzeniu — jest podstawą do wymiaru podatku od wzbogacenia wojennego?

W myśl art. 15, pkt. 5 dekretu o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego nie podlega opodatkowaniu, wzbogacenie wynikające z regulacji zobowiązania pieniężnego, zabezpieczonego hipoteką, jeżeli nieruchomość tą hipoteką obciążona uległa wskutek działań wojennych zniszczeniu w stopniu przekraczającym 66% jej pierwotnej wartości. W warunkach powyższych — dług obciążający hipotecznie nieruchomość, na której stojący budynek uległ zburzeniu całkowitemu — nie

powinien być brany za podstawę wymiaru podatku od wzbogacenia wojennego. Wyjątek od tej zasady może nastąpić tylko w tym przypadku, jeżeli wartość budynku pozostaje w takim stosunku do wartości całej nieruchomości, że zburzenie nie stanowi 66% wartości całej nieruchomości. Okoliczność, że w danym przypadku chodzi o zobowiązanie na rzecz Towarzystwa Kredytowego — jest bez znaczenia z punktu widzenia podatkowego.

(Gr.)

Zamknięcie ksiąg

BILANS — KATOWICE. Na żądanie władz skarbowych firma nasza zamknęła książki i sporządziła bilans na 31.VII.1949 r. od 1.VIII.1949 r. otwarto księgi nowym bilansem otwarcia. Ciągłość buchalteryjna jest zachowana. Na 31.XII.1949 r. zamierzamy zamknąć księgi za czas od 1.VIII do 31.XII.1949 r. Ponieważ jednak zarówno dla władz skarbowych, jak i dla Sądu Rejestrowego potrzebny jest rachunek wyników za cały rok 1949 — zapytujemy, czy możemy przed datą 31.XII.1949 r. przenieść wszystkie salda rachunku wyników łącznie z zyskiem za pierwszy okres — na okres drugi?

Naszym zdaniem nie ma przeszkód prawnych ani formalnych do przeniesienia wszystkich sald rachunku wyników z pierwszego okresu na okres drugi. Roczny rachunek wyników powinien być sumą dwóch rachunków wyników: rachunku za okres pierwszy i rachunku za okres drugi. Tę sumę dwóch rachunków można osiągnąć właśnie przez przeniesienie sald z rachunku za okres pierwszy na odpowiednie pozycje rachunku wyników za okres drugi.

(Gr.)

„BEOMET”

Bielska Odlewnia Metali w Bielsku

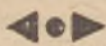

Wykonujemy armaturę do wody pary i gazów. Brązy manganowe niklowe na parę przegrzaną.

Wytwórnia Galanterii Metalowej
STANISŁAW BARANOWSKI

Częstochowa, ul. Łódzka nr 12
telefon nr 18-89
PRODUKUJE ŁAŃCUSZKI

ALFRED L. DUBOWSKI
Bielsko, Podwale 4

WYTWÓRNA WYROBÓW METALOWYCH

TOMASZ KEMPYS

wyrób sukna

Bielsko, ul. Partyzantów 9 tel. 28-75

WYRÓB MATERIAŁÓW WŁÓKIENNICZYCH

H. WAŁCZYK i S^{ka}

Bielsko, ul. Partyzantów 23 tel. 17-93

MOSKAŁA JAN i S^{ka}

Wyrób Sukna i Włosianki

Bielsko, ul. 1-go Maja 23
Telefon 23-94

WYTWÓRNA ŁAŃCUCHÓW
i WYROBÓW METALOWYCH
REISER I SKOPINSKI

Biała - Krak. Komorowicka 66
Telefon 10-18

WYTWÓRNA CHEMICZNA
oraz skup, pranie i sprzedaż wełny

KAROL HONKISZ

BIELSKO, ul. Bohaterów Getta 1.
Telefon 16-80.

SZYMIAK PIOTR

Tkalnica mechaniczna
wyróbów
wełnianych i bawełnianych

Biała Krak., ul. Legionów 35 tel. 29-75

MICHAŁ WALA i S-ka

Spółka jawna

BIELSKO

Kamienica 231 • Tel. 11-48

Wyrób sukna i szarpanie odpadków tekstylnych

**PRALNIA i FARBIARNIA
FRITZ WŁADYSŁAW**

BIELSKO, Cieszyńska Nr 22

Telefon 22-48

Znana od 50-ciu lat

**Pralnia chemiczna
i farbiarnia**dawniej **Łóżeł Rotter**
obecnie;**H. Kraus i G. Gawlikowska**
w Białej - Krakowskiej
ul. Stojalowskiego 4-6**CZYŚCI • FARBUJE**FILIE: Katowice, ul. Kosciuszki 36
Katowice, ul. Kosciuszki 5
Cieszyn, ul. Armii Czerw. 57
Pszczyna, Rynek**HUTA SZKŁA****S. Grzegorzewski i S-ka**Częstochowa, Chłepickiego 142/144
tel. 10-02**PRZĘDZALNIA WĘŁNY
Zgrzeblnej**Czechowice, ul. Junacka Nr 31
Telefon 007**APRETURA BIELSKO-CZECHOWICE****F. Boratyński i S-ka**

Czechowice, ul. Junacka 31 ♦ Tel. 005

„GRYKOR“**WARSZTATY TRACKIE**

Sp. z ogr. odp.

SOSNOWIEC, GŁOWACKIEGO 9

APTECZKI kompletne dla przemysłu
i handlu oraz samochodowe, TERMO-
METRY dla kopców z kartoflami
poleca**CENTRALA SANITARNA
T. KORYTOWSKI**Poznań, Al. Marcinkowskiego 19
Telefon 21-25**ZAKŁADY CHEMICZNE**

in. St. Moliński, i B. Bielewicz i S-ka

Katowice — Welnowiec, ul. Piastów 11

Telefon 322-04

produkują

emalie olejne, lakiery i kity

Z życia Izb, Związków i Zrzeszeń

Warszawa

ZEBRANIE PREZYDIUM OZPP FARM.

W dniu 25.11.1949 r. w Warszawie odbyło się zebranie Prezydium Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego wraz z wyłonioną na poprzednim zebraniu Zarządu komisją fachowców mającą za zadanie rozpatrywać możliwości produkcyjne prywatnych firm dotyczące towarów dotychczas importowanych, oraz możliwości uzupełnienia krajowej produkcji uspołecznionej i nasycenia rynku w produkty farmaceutyczne (ew).

POSIEDZENIE RADY NADZORCZEJ C. P. P. C.

W dniu 25.XI br. w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej Centrali Prywatnego Przemysłu Chemicznego. (ew)

Katowice

PLENARNE ZEBRANIE IPH

W dniu 1 grudnia w gmachu IPH w Katowicach odbyło się plenarne zebranie IPH pod przewodnictwem prezesa J. Sutkowskiego. Sprawozdanie zamieścimy w następnym numerze OTG.

Łódź

ZEBRANIE ZARZĄDU ZRZESZENIA PRYW. PRZEM. SPOŻYWCZEGO

W dniu 30 listopada br., odbyło się zebranie Zarządu Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Łodzi, na którym omówiono sprawy związane z likwidacją Zrzeszenia, na skutek zasadniczych zmian dokonywanych w

obecnej strukturze organizacyjnej prywatnego przemysłu. Ponadto przedyskutowano zagadnienie surowcowe, zwracając szczególną uwagę na sytuację branży olejarskiej w okręgu łódzkim oraz omówiono sprawę zbytu niektórych wyrobów gotowych itp. (M. S.)

KWALIFIKACYJNY KURS MŁYNARSKI

W dniu 29 listopada 1949 r. został uruchomiony 300-godzinny Kwalifikacyjny Kurs Mistrzów Młynarskich, organizowany przez Izbę Przemysłowo-Handlową przy współudziale Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Łodzi. Kurs prowadzi p. Zwolski Henryk przy pomocy fachowych wykładowców.

Rzeszów

ZMNIJSZA SIĘ IŁOŚĆ ZRZESZEN KUPIECKICH

Kongregacja Kupiecka w Dynowie powiadomiła Izbę Przemysłowo-Handlową w Rzeszowie pismem z dnia 9.11.1949 r. o likwidacji Zrzeszenia z powodu braku członków. Jest to już druga Kongregacja Kupiecka w Województwie Rzeszowskim, która powiadomiła Izbę o faktycznym zaprzestaniu działalności. Agendy Kongregacji Kupieckiej w Dynowie przejmie Kongregacja Kupiecka w Brzozowie. (H)

KURS IDEOLOGICZNY I STOPNIA

Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie czyniąc zadość potrzebom aktualnym rynku na odcinku akcji oświatowej przystąpiła do organizowania szeregu kursów ideologicznych, których celem będzie przygotowanie pracowników sektora prywatnego do pracy w sektorze społecznym.

Akcja powyższa została uzgodniona z Komitetem Województwa PZPR, a programy kursu akceptowane przez Wojewódzką Szkołę Partyjną. (H)

Odpowiedzi Redakcji

Ster — Bydgoszcz ul. Podwałe 15. Pismo Panów przekazaliśmy Związkowi Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Warszawie skąd otrzymają Panowie odpowiedź.

Wytw. Win Krajowych „Herko” Mysłowice. — List Panów przekazaliśmy do Związku Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego, który udzieli odpowiedzi listownie.

OGŁOSZENIA DROBNE

ZAKŁADAM SPÓŁDZIELNIĘ Wyrobów Papierowych. Poszukuję udziałowców, W-wa, Chmielna 81—65.

PLATFORMY JEDNOKONNE Zatrudnimy na stałe 8 godz. dziennie. Stoł. Zakłady Mleczarskie, Krochmalna 73.

SPRZEDAŻ WYROBOW SZKŁANYCH I BAKIELITOWYCH
Józef Parol

Warszawa, Ciepła 3 m. 17

WYTWÓRNIA ODZIEŻOWA

Z. BOGAJEWSKI

POZNAŃ Stary Rynek 77.

Czy zamówiłeś już książki?

Wyciąć, wypełnić, zaoportować i wysłać

Stempel firmy

Do
Gospodarczego Instytutu Wydawniczego
Izb Przemysłowo-Handlowych
WARSZAWA XI

ul. Flory 3

Prosimy o wysłanie za zaliczeniem pocztowym nast. książek

.....	egz. „Ustalanie Cen Produkcyjnych”	po zł 500	— egz.
.....	egz. „Nowe przepisy podatkowe”	po zł 700	— egz.
.....	egz. „Klasyfikacja branżowa”	po zł 160	— egz.
.....	egz. „Zegluga śródlądowa i spław”	po zł 580	— egz.

.....
podpis i stempel

REDAKCJA ADMINISTRACJA
Warszawa, Flory

tel. 8-54-70, 8-61-56, 8-66-30

Redaktor przyjmuje od 11 — 13

Oddział w Poznaniu, Mickiewicza 31

tel. 5-18-62, 23-65/6

Oddział w Gdyni, ul. Pułaskiego 6, tel. 30-80

Oddział w Szczecinie, Al. Niepodległości 40
tel. 23-85

Redakcja rekapitulsów nie zwraca.

Redakuje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Gospodarczy Instytut Wydawniczy,

ul. Flory 3, Izb Przemysłowo-Handlowych

Konta P. K. O. — 1-5001.

Prenumerata: miesięcznie 130,— wartełnie
450,— półrocznie 500,— rocznie 1.800 zł.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

1/4 strona 10.000 zł 1/2 str. 3.000 zł 1/4 str. 18.000 zł.

ogłoszenia wymiarowe: 100 zł za milimetr szerokości 1 łomu (kolumna ma 3 łomy w tekście o 25 zł więcej.

Drukarnia: Spół. Wya. „Wydawnictwo Łuowe”
W-wa, Skolimowska 7